

Dosarul nr. 2ra-926/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Angela Railean și de către Oleg Railean,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Angela Railean împotriva lui Oleg Railean cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, determinarea cotelor-părți în proprietatea comună în devălmășie a soților și încasarea cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 și a deciziei suplimentare din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 noiembrie 2019, Angela Railean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Oleg Railean cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, determinarea cotelor-părți în proprietatea comună în devălmășie a soților și încasarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, s-a desfăcut căsătoria dintre Railean Angela și Railean Oleg, s-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX, cu mama, și s-a încasat din contul lui Railean Oleg în beneficiul lui Railean Angela pensia de întreținere a copiilor minori XXXXX și XXXXX în cuantum de 700 de lei lunar pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului, în total suma de 1400 de lei lunar.

A menționat reclamanta că, suma de 1400 de lei nu este rezonabilă pentru a acoperi proporțional cheltuielile de întreținere a copiilor, motiv din care solicită majorarea acestora.

La fel, a indicat reclamanta că, până în prezent apartamentul nr.XX cu nr. cadastral XXXXX, aflat în mun. Chișinău, str. XXXXX, care este proprietate în devălmășie a soților, n-a fost partajat și este folosit doar de pârât.

A solicitat reclamanta, cu concretizările ulterioare, înserate în cererea din 06 martie 2020, modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori prin majorarea acestuia, determinarea cotelor-părți asupra bunului imobil din mun. Chișinău, str. XXXXX, în proporții de 2/3 reclamantei și 1/3 pîrîtului și încasarea cheltuielilor judiciare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2020, a fost respinsă acțiunea depusă de Angela Railean, ca fiind neîntemeiată.

La 26 mai 2020, Angela Railean, reprezentată de avocatul stagiar Alexandru Cuflic a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020, a fost admis apelul declarat de Angela Railean, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2020, în partea respingerii pretenției cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, și în această parte a fost emisă o hotărâre nouă prin care: a fost modificat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori achitată de către Oleg Railean în beneficiul Angelei Railean, pentru întreținerea copiilor minori XXXXX și XXXXX, născuți la XXXXX, stabilit în temeiul hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, de la suma de 700 de lei lunar pentru fiecare copil, pînă la suma de 1150 de lei lunar pentru fiecare copil. S-a încasat de la Oleg Railean în beneficiul Angelei Railean pensia pentru întreținerea copiilor minori – XXXXX și XXXXX, născuți la XXXXX, în sumă bănească fixă în mărime de 1150 de lei lunar, pentru fiecare copil, începînd 04 noiembrie 2019 și pînă la atingerea majoratului de către copii. A fost retras de la executare titlul executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 18 decembrie 2012. În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2020, a fost menținută. A fost încasat de la Railean Oleg în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 828 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, căsătoria dintre Angela Railean și Oleg Railean a fost desfăcută. A fost stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX, născuți la XXXXX cu mama- Angela Railean și s-a încasat pensia pentru întreținerea copiilor minori de la Oleg Railean în beneficiul Angelei Railean în mărime de 700 de lei lunar pentru fiecare copil, în total suma de 1400 de lei lunar, începînd cu data de 12 august 2012 și pînă la atingerea vârstei majoratului. (f.d. 9-10)

Astfel instanța de apel, aplicînd prevederile art. 75 alin. (1), art. 75 alin. (2), art. 76 alin. (1) și (2) și art.110 din Codul familiei, la circumstanțele speței deduse judecătii, a conchis că, prima instanța eronat a concluzionat că, acțiunea înaintată de Angela Railean este neîntemeiată, or, conform art. 75 din Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin. (1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

În sensul art. 75 alin. (2) Codul familiei, starea familială este definită ca fiind conjunctura și relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Cu titlu exemplificativ se remarcă următoarele aspecte intrinseci care influențează per ansamblu starea familiei, a cărei listă nu este una exhaustivă și anume numărul copiilor și persoanelor aflate la întreținere.

Este de menționat că, starea materială reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte) determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

Sintagma ”alte circumstanțe importante” stipulate la finalul normei disputate, extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsînd o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra.

Astfel, pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere, părintele nu urmează să probeze în mod cumulativ atât schimbarea stării materiale cât și a celei familiale, fiind suficientă în acest sens, întrunirea a cel puțin uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina respectivă aparținînd în exclusivitate instanței competente să o examineze.

Întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează a ține cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie precum și de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

În speță, instanța de apel a statuat că, reclamanta/apelantă Angela Railean solicitînd modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, a prezentat în instanța de fond certificatele sale de salariu pentru perioada anilor 2018-2019, precum și contractele de colaborare încheiate cu administrația -Liceului „XXXXX” nr. XXXXX din 04 iunie 2018 și nr. XXXXX din 04 iunie 2018, din care rezultă că, pentru copii XXXXX și XXXXX se achită câte 18000 de lei taxa anuală pentru studii, inclusiv câte 8500 de lei cu titlu de taxă de înmatriculare (pct. 4.2 din contractele indicate mai sus), în total suma de 53000 de lei anual.(f.d. 17-20)

Iar potrivit confirmării eliberate de administrația Liceului „XXXXX” se confirmă că taxa anuală de studii pentru fiecare copil, plata anuală pentru rechizitele școlare și plata pentru alimentație sunt achitate de mama Angela Railean.

De asemenea, art. 27 alin. (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului stabilește că, părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel, după cum a fost statuat anterior, modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța judecătorească poate avea loc doar în condițiile prevăzute expres la art. 110 din Codul familiei potrivit căruia, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia, circumstanțe care în speță au fost stabilite.

În același Context, instanța de apel a reținut că, cuantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat doar la satisfacerea necesităților minime a copilului, în toate cazurile este important de a asigura copilului condițiile materiale cât mai bune -necesare pentru ai asigura acestuia o dezvoltare fizică și socială cât mai bună.

În lumina celor expuse, instanța de apel a conchis că, cererea de chemare în judecată înaintată de Angela Railean împotriva lui Oleg Railean cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori în sensul majorării acesteia, este una întemeiată și urmează a fi admisă, în sensul modificării cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori achitate de către Oleg Railean în beneficiul Angelei Railean, pentru întreținerea copiilor minori XXXXX și XXXXX născuți la XXXXX, stabilit în temeiul hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, de la suma de 700 de lei lunar pentru fiecare copil, pînă la suma de 1150 de lei lunar pentru fiecare copil.

Totodată urmînd a fi dispusă retragerea de la executare a titlului executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr. XXXXX din 18 decembrie 2012.

La 01 aprilie 2021, Angela Railean a depus cererea cu privire la emiterea unei decizii suplimentare la decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020 prin care să fie dispusă încasarea de la Oleg Railean în beneficiul Angelei Railean cheltuielile de asistență juridică în cunatum de 5000 de lei.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2021, a fost admisă cererea înaintată de către Angela Railean cu privire la emiterea unei decizii suplimentare la decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020, fiind emisă o decizie suplimentară la decizia instanței de apel din 11 noiembrie 2020, potrivit căreia: a fost încasat de la Oleg Railean în beneficiul Angelei Railean suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 30 martie 2021, Angela Railean a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea modificării cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori conform datelor statistice a limitului de existență pentru sate, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie stabilită valoarea pensiei de întreținere în suma de 2505,60 de lei pentru fiecare din cei doi copii minori și încasarea chetuielilor de judecare a cauzei.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel la stabilirea și modificare cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, greșit a luat în considerație datele statistice conform cărora este indicat minimul de existență pe ani, categorii de populație, medii și semestre în sate.

A notat că, potrivit informației din copia buletinului de indentitare a recurenței anexată la materialele cauzei, se atestă că, domiciliul recurenței la fel ca și a copiilor minori este mun. Chișinău, str. XXXXX, respectiv instanța urma să stabilească un cuantum a pensiei de întreținere conform minimului de existență pentru orașele mari.

A menționat că, apreciază constatările instanței de apel, drept o eroare și nicidecum o interpretare intenționat eronată a probelor anexate la dosar, totuși ultima urma să elucideze pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

A notat că, consideră oportun admiterea prezentului recurs, or, întru respectarea drepturilor și intereselor copiilor minori, se necesită adaptarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori modificat prin majorare de către instanța de apel, la datele statistice conform minimului de existență pentru orașele mari.

La 27 mai 2021, Oleg Railean a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 și a deciziei suplimentare din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 11 noiembrie 2020 și a deciziei suplimentare din 27 aprilie 2021 a instanței de apel, cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2020.

În motivarea cererii de recurs recurentul Oleg Railean a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le neîntemeiate, pe motiv că instanțele judecătorești au dat o apreciere arbitrară probelor administrate, manifestând o vădită părtinire în favoarea Angelei Railean, au interpretat în mod eronat legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept, fapt ce a dus la adoptarea unor hotărâri nefondate și la încălcarea drepturilor și libertăților lui fundamentale.

De asemenea, recurentul a specificat că, nu a cunoscut despre examinarea cererii intimetei Angela Railean din 01 aprilie 2021 privind încasarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 5000 de lei, nu a dat consimțământul vis-a-vis de desfășurarea dezbaterilor în procedură scrisă, respectiv a fost în imposibilitatea de a formula o poziție legală în acest sens.

Astfel, consideră că, decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2021 este drept una ilegală, fiind emisă cu încălcarea dreptului său la un proces echitabil, drept consecință constituie temei de declarare a recursului, temei care se conține în art. 432 alin. 3 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Prin notificarea din 12 mai 2021 și din 28 mai 2021 Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat copiile cererilor de recurs depuse în adresa părților (f.d.174/186), și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Prin referința depusă la 27 mai 2021, Oleg Railean a solicitat ca recursul declarat de Aliona Railean să fie considerat ca inadmisibil.

Până la data examinării admisibilității recursurilor, Aliona Railean nu a depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat de Oleg Railean.

În conformitate cu art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor de Angela Railean și de către Oleg Railean instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis decizia la 11 noiembrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 28 decembrie 2020 (f.d.147), iar la 27 aprilie 2021 a emis decizia suplimentară la deciziei instanței de apel din 11 noiembrie 2020 și a expediat copia deciziei suplimentare participanților la proces la 04 mai 2021 (f.d.167), însă la materialele dosarului lipsesc date de recepționare a deciziilor recurate.

Prin urmare, cererile de recurs depuse la 30 martie 2021 și 27 mai 2021, se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Angela Railean și de către Oleg Railean nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Angela Railean și de către Oleg Railean, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. art.431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, -

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Angela Railean și de către Oleg Railean, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru